

Előfizetési díj:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.	

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSGAI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:	
Négyezer hasábozott garmond sor ára 6 kr.	
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.	
Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.	
Hirdetéseket fölvesznek:	
Bécsben: Oppellik Alajos (Wollzeile 22)	
„Haasenstein és Vogler (VenerMarkt 11.)	
Pesten: Lang Leopold (Erzsebet-tér 9 sz.)	
Nyitóléti cikkek	
garmond sora után 20 kr. fizetendő.	

Szerkesztői szállítás:

Belső-farkasutca 76. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

Az értékesb cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetések s hirdetések küldendők.

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap
második évfolyamára

kérjük az előfizetési pénzek mielőbbi beküldését, legcélszerűbben postai utalványlapokkal.

A lap szellemi része felől kezeskedik a szerkesztőség buzgalma és a munkatársak bőv sorozatának szakavatottsága.

A lap kiállítása körül alólírott kiadó-hivatal minden kitelhetőt elkövet, hogy a t. előfizetők méltó igényei kielégíthessenek.

Az előfizetési árak a régiek:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.
Félévre 6 frt. Egy hóra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

8 előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk t. gyűjtőinknek.

Végül figyelmeztetjük t. előfizetőinket a különös kedvezményre, melyben, olcsó könyvek megszerzése által, a „Kelet” előfizetői részesülnek.

A „Kelet” kiadóhivatala.

Egy halva született vezércikk.

A „Kolozsvári Közlöny” egy idő óta rendszeresen üzi a város közigazgatásának szervezése iránt adandó javaslat kidolgozásával megbízott 40-es bizottság munkálata intentionak és intézkedéseinek, valamint a képviselő-testületnek a szervezésre vonatkozó működésének elferditését és ki-sebbitését.

Noha az, a mit e tekintetben eddig művelt, nem volt egyéb handabandánál, melynek kicsinyes rugói köztudomásuak, de mégis volt legalább systema e handabandázásában.

A mit azonban február 9-iki számában „egy halva született gyermek” felirat alatt közöl, az már a szószátyárság, a képtelenség non plus ultrája, melynek szomorú oltarán az értelem és a logika vérengző kegyetlenséggel végeztetnek ki.

Az említett feliratu cikk ugyanis az igazságügyminiszter idei január 28 i, 1800. számú rendeletét, mely a büntető törvénykönyvben szabályozott kihágási eseteket a rendőrség hatásköréből kivonja és a

járásbíróságok illetőségéhez utalja, arra használja fel, hogy a városi képviselőtestület azon szervezési intézkedését, mely-nél fogva az érintett ügyek elintézésére egy külön rendőri közeget — „rendőrbíró” elnevezés alatt — állított fel, tévesztetnek, kárhózatossnak bizonyítsa, hogy egy szóval lerántsa, másfelől pedig a képviselő-gyűlésből kilépett kisebbségnek az érintett intézményt illető nézeteinek prophétai helyességét égig magasztalja.

A kinek nem tartozik mindennapi megszokott üzelméhez a logikának és a józan észnek nyaka tekerése, az a fennidézett minist. rendeletben a 40-es bizottságnak és a városi képviselő-gyűlésnek a rendőrbírói institutiora vonatkozó elhatározását tökéletesen igazolva fogja találni és a kisebbség e tekintetbeni kifogásait is alélt akadékoskodás és haszontalan gáncsoskodás színében fogja látni.

A városi képviselő-gyűlés azon nézetből indulva ki, hogy azon kihágások elintézésé, melyek a büntető-törvénykönyvben lévén szabályozva, 1858. évben a rendőrség hatásköréhez utasítottak, bírói functiót képez és tételez fel, melynek teljesítésére rendőri közegek rendszerint sem nem képesek, sem nem alkalmasak; továbbá azon tekintet által vezéreltetve, hogy a tudomány meggyőzőleg bizonyította, hogy a jog és igazság csak szenved, ha a rendőrség kihágási ügyekben bíraskodási hatalommal ruháztatik fel, mely ok indítja a mivelt világ minden a kor szellemével haladó törvényhozását, hogy a rendőrségi működést a rendőrségi bíraskodástól elválassa, — és ennél fogva vett fel a kormány is Buda és Pest városok beligazgatási szervezéséről szóló törvényjavaslata II. fejezetének 12. §-ban hasonló intézkedést; tekintetbe vé-vén még azt is, hogy ezen ügyek tetemes nagy számmal fordulnak elő a rendőrség-nél, melyek nem csak az azok közvetlen elintézésére rendelt tisztviselőt veszik igénybe, hanem a főkapitányt is, kit eként sajátlagos teendői elintézésétől elvonnak: azon elhatározásra jutott, hogy az ériut-tett ügyek elintézésére a közönség jólér-telmezett érdekében egy külön, önálló rendőri közeget, melynek azonban bírói qualificatióval kell birnia, és mely bírói teendők teljesítésére lesz hivatva, állit-son fel.

Óhajtas ösztönözte őt, hogy keressen módot, eszközt, fogást, a mely e kitűzött cél eléré-sét lehetővé tette.

E tekintetben az ember bizonyosan sokat, sőt merném mondani az első időben mindent, az állatoktól tanult. A mint t. i. bár mily rövid ideig tartott folytonos használat az ér-zé-keket tökélyesítette, a pusztá észrevevés és tapasztalás valóságos észleléssé fokozódott, a melynek az emlékező tehetség segítségére jö-vén, első sorban az lett az eredménye, hogy az emberben megvolt a kíváncsiság a vizsgálódásra, az utánzás ösztöne pedig arra vezette, hogy az elérendő célhoz mért czélszerűséget felfe-dez-vén az állat cselekvésében és eljárásában, terv-szerűleg, számításból és öntudatosan követte azt, a mit az állat ösztönből cselekedett. Erre hozzávetőleges példát felhozni, annál fele-s-legesebb, minthogy az a tanfolyam, a mely-ben az ember az ösztöntől vezetett állattól vesz tanítást, még ma sincs tökélyesen be-fejezve. Furcsábbnak tetszhetik, ha azt is ki-mondom, hogy az embert legelső és kezdet-leges szerszámai és fegyverei készítésére is az állatvilág tanította; mert mi természetesebb,

Ezzel szemben nem az elvek csata-terén, t. i. a képviselő-gyűlésben, hanem félrevonulva és lőtávolon kívül a penná-val hadonázó kisebbség azt hozta fel ér-vül külön javaslatában, hogy a rendőrbírói intézmény nem nekünk való, annak hazája Franciaország, hol a rendőrség-nek kihágások, vétségek, sőt (ez már az-tán rettenetes) bűntények felkutatásában is nagy szerepköre van, (mintha más ren-dezett államokban is nem az lenne a rend-őrség egyik főfeladata.) Azon eseteket-melyekért a 40-es munkálat illetékelenül, az igazság kiszolgáltatás jogkörébe vágva (!) a rendőrségnél bíróságot ajánl fel-állíttatni, az 1858-ki június 20-ki nyilt-parancs épen azért vette ki a büntető törvényből, hogy azok közrendé-szeti jellegűek lévén, közigazga-tási hatóság elhatározás és nem bírói ítélet tárgyait képezték.

Ha ezen érveléseket csak csekély el-fogulatlansággal és higgadsággal veszi az olvasó fontolóra, azon meggyőződésre kell jutnia, hogy a ministeri rendelet a 40-es bizottság, illetőleg a képviselő-gyűlésnek adott igazat, nem pedig a kisebbségnek, melynek különben alaptalan és helytelen érvelését az által tette tönkre, hogy azon kihágások elintézését a járásbíróóságok ha-tásköréhez utalta, a hová nem tartozná-nak, ha igaz volna, a mit a kisebbség fennidézett és ritkított betűkkel közölt ér-veiben mond, hogy t. i. azon ügyek köz-igazgatási hatóság elhatározása és nem bírói ítélet tárgyat képezik.

Ha „a halva született gyermek” ap-jának szellemi organuma nem szükségké-pen halva született szellemi magzatot pro-ducálna, úgy átlátta volna azon kudar-czot, melyet épen az általa idézett minis-teri rendelet okozott az általa mindenáron védett kisebbségnek, és egy kis szemé-remmel zsebre rakta volna a csattanó de-mentit.

Igy hát nem az ő védenceinek adott igazat az igazságügyminister, hanem a képviselőgyűlésnek, mely helyesen fogta fel a kérdéselt kihágások jogi mivoltát és ennél fogva teljességgel nem akarta azok elintézését a rendőrségre bízni, hanem addig is, mig azon ügyek hivatott köze-gekhez nem utasíttatnak, az akkor tény-legesen meglevő viszonyok tekintetbe vé-telével, egy bírói tiszt gyakorlására képe-sített egyénre.

mint hogy valamely állatnak bár mely cselek-ményének utánzására határozván magát, mi-helyt észre vette, hogy az illető állat a termé-szettől valami oly eszközzel pl. karommal, szarvval, különös alaku foggal, hegyes csőrrel stb. van felruházva, a mely neki nines, abban járt, hogy ilyet vagy legalább ilyenhez hason-lót szerezzen magának.

Menynyi időbe kerülhetett, a mig ez uton anynyira jutott, hogy a bár legkezdet-legesebb eszközt is valósággal készítse magá-nak, — mert a készen kapott használatát nem számítom ide, — azt nagyon bajos határozot-tan megmondani. Azt hiszem azonban, hogy a tudomány e tekintetben téved, ha nagyon hosz-szu időt tesz fel; abból a szempontból kiin-dulva, hogy az ősemberben a természetes ösz-tönök is nagyon hatalmasak és kifejtettek vol-tak, és bizonyosan sokat segítettek mindenben, a mit cselekedett, azt merném következtetni, hogy az első fejlődés sokkal gyorsabban hala-dott, mint a hogy mi képzelni tudjuk, körül-belől úgy, mint a hogy a gyermekek tapasztaljuk, hogy életének kezdetén sokkal gyor-sabbban fejlődik, mint későbbre.

Ezen ministeri rendeletnek a képvi-selő-gyűlés azon tagjai örvendhetnek tel-jes okkal, kik a rendőrbírói intézmény felállítására szavaztak, mert egyrészlől az nekik adott igazat, kik nem állították, hogy azon kihágások rendőrség és nem bíró hatásköréhez tartoznak, másfelől azért, mert egy hivatali állomás szükségse eles-vén, az ebbéli költségek fedezésétől a vá-ros megszabadul.

De ennek felfogásához egy kis lo-gica és józan értelem kívántatnék meg, mely a „halva született gyermekek” apjától nem várható, és nem várható oly embe-rektől, kiknek érvelése a szándék és sza-vak elferditéséből, gyanusításból és rá-galmazásból áll.

Ezek categoriájába tartozik azon bo-tor ráfogás, hogy a teremtet rendőrbírói állomásra*) a 40-es bizottság a bírót a füg-gönyök mögött már ki is nézte vagy tán kinevezte, minek képtelenségét csak az nem foghatja fel, a ki nem tudja, hogy minekutánna a képviselő-gyűlés a rendőrbírói intézményt elfogadta, a 40-es bi-zottságról már szó sem lehet; a ki to-vábbá nem tudja, hogy az új szervezés merőben át fogja alakítani a képviselőtes-tületet, mely átalakított testület fogja a tisztviselőket választani és így esztelenség volna mostanság akár kinézni, akár kine-vezni valakit egy csak a jövőben meg-alakuló testület által betöltendő hivatalra.

De ne csodálkozzunk, ha ilyen gya-nusító galimathiást producál a „halva szü-letett gyermek” confusus apja.

Az igazat sem áll a tata békés lá-bon, mert nem igaz, a mit állit, hogy t. i. a rendőrbíró fizetése 1000 frtban álla-píttatott volna meg.

Az meg a tata confusus képzelő te-hetségének szüleménye, hogy hosszas és erős küzdelem folyt le a városi szerve-zés ügyében a rendőrbíróiságot illetőleg. Mert az általános vita alkalmával, mely-ben a tata védencei keményen küzdöttek, a rendőrbíróiság csak per tangentem volt vita tárgya, a főszűly a személyes és tes-tületi felelősségre, illetőleg közigazgatásra volt fektetve.

Azt sem hallottuk soha az „indit-ványpártiaktól” hogy azt mondták vol-

*) Melyet „K. K.” volt szerkesztője, most a kisebbség következetes tagja, inditványo-zott először . . .

Az állatok észlelésének azonban az em-berre nézve még egy más fontos követke-zménye is lett; az tudniillik, hogy ugyszólván megismerkedvén az állatokkal, barátokat, társa-kat választott magának közülök. Megeshetik, hogy itt az állatok részéről is valamely az emberhez vonzó ösztön segítségére volt. Annyi bizonyos, hogy legalább némely házi állat, névszerint az apró szarvasok, mint a juh, kecs-ke, és főleg a kutya nagyon korán jöttek az emberhez oly viszonyba, a melyben őket ma is látjuk.

Az elmondottakból látjuk, hogy tehát az első emberek aránylag rövid idő alatt a fejlő-désnek meglehetősen magas fokát érték el, el-jutottak ugyanis kétségtelenül az első közser-számok készítéséig, és hogy csak ez is mek-kora értelmi fejlettséget, mennyi természet-ismeretet tesz fel, bátor vagyok egy adatban megmutatni, a melynek közlését a stockholmi muzeum régiségtára órének, dr. Hildrebrandt Jánosnak, köszönöm. A tény im ez:

(Vége köv.)

„KELET” TÁRCZÁJA.

Képek az emberi őstörté-nelemből.

Finály H. Lajostól.

(Folytatás.)

Önkényt következik most az a kérdés, hogy hát az ember értelmi világa mikor kez-dett fejlődni, mikor kezdett okoskodni, követ-keztetni, gondolkodni?

Nézetem szerint erre a természetes és egyszerű felelet ez: mihelyt szüksége volt reá. Csak hogy a szükség szót itt legtágasabb ér-telemben kell venni, és nem csupán kényszer-ítő szükségét érteni rajta. Körülbelül ugy kell e dolgot képzelnünk, hogy legelőbb vala-mi vágy vagy óhajtas egy czélt mutatott neki, a melyet nem tudott rögtön, könnyen és aka-dálytalanul elérni, és ugyan az a vágy vagy

na, hogy a rendőrbíró felállítását az igazságügyminiszter hatáskörébe vág. Sokkal okosabbak azok az urak, hogy ily badarságot állítottak volna. Ezen képtelen állítás szinkronizációját epigonjaink hagyják fön, kiknek feladata azt állítani, mit ők resteltek volna elmondani.

A mi végül azon ép oly olcsó, mint demagog izgatást illeti, melylyel a „halva született gyermek“ szomorú apja, a képviselő-gyűlés által megállapított rendőrségi szervezet és tisztai fizetések ellen lármát üt, megjegyezzük, hogy igen természetesen találjuk, hogy azok, kiknek az izgatás professiojukat képezi, nem szeretik a jól szervezett és rendezett rendőrséget, hanem azt óhajtják, legyen a policia gyenge és tehetetlen. Ha a képviselő-testület illető tagjai ezen célú nem mozdították elő a rendőrség szervezetére vonatkozó votumaikkal, ezt tán sajnálják a „halva született gyermek“ szellemi nemzöje szempontjából, de bevallják, hogy nem akartak az ilyen s hasonló fajta üzelmű egyének kedvében járni és az ő inyök szerint rendezni a város közigazgatását. Oly cél lebegett előttük, melynek magaslatára a „halva született gyermek“ producent nem emelkedhetik, mert ő nem érti, hogy van sok ember, ki, midőn a közügyekkel foglalkozik, nem önző személyes érdek, hanem a közjó iránti buzgalom és érdeklődés által vezéreltetik. Már pedig arról blztosíthatjuk a tatát, hogy a közgyűlésnek a szervezési munkálatával a közgyűlésben tüzetesen foglalkozó tagjai csak is a közjót tartották szem előtt egész eljárásukban és működésükben. És éppen ezen okok indították őket arra, hogy a tisztviselőknek oly fizetéseket ajánljának meg, melyekből szerény polgári igények mellett megélhessenek s ne gyötörje őket azon fentartási és megélhetési gond és aggodalom, mely mellett hivatalnok soha kötelességének eleget nem tehet.

Ha cikkíró nem izgatni akarna, úgy számszerint kimutatná, kinek van a kelleltinél nagyobb fizetés megállapítva. Vajjon azt hiszi valaki, hogy egy városi tanácsosnak 1200 frt fizetés sok, tulzott? a mikor városunk méreg drága piaczát mindenki sajnosan érzi.

Egy törvényszéki bíró fizetése 1700 frtban van megállapítva, a mi bizonyára nem tulságos. Vajjon Kolozsvár város tanácsosa nem foglal-e el oly tisztességes és magas polgári állást, mint egy törvényszéki bíró? És vajjon társadalmi állásánál fogva nem tarthat-e oly igényekre számot mint amaz? És mindazonáltal sokkal kisebb fizetés van számára meg-

állapítva. Ezen arányban és mérték szerint van a többi tisztviselőinek is fizetése praeliminálva.

Számszerint kellene önöknek az illető tisztviselők hivatalának megnevezésével kimutatniok, hogy melyik fizetés aránytalan nagy.

De önök nem volnának arra képesek, mert be lehetne bizonyítani, hogy önök sem hiszik azt, a mit mondanak.

Mivel ezt nem teszik és nem tehetik és mivel reászorultak az „oh nép“ üres hangzású frázisaira és a könnyen-hívók kedélye felzaklatására a végre, hogy észrevegyék önöket; azért folyamodnak az izgatáshoz.

Ideje volt, hogy ezen igazságot a „halva született gyermek“ krokodil könnyeket síró apjának és komáinak elmondjuk.

Üzelmüket még tovább is folytatják, míg az magát, mint minden rossz, le fogja járni.

Mi nem fogjuk őket szomorú mesterségükben zavarni, még ha több oly halva született cikk jönne is napfényre, mint a melylyel ez alkalommal foglalkozunk szomorú feladatunknak tartottuk. Bocsánat érte e lap t. olvasóitól.

Alkotmányos kormányrendszer Angliában.

II.

A fő átalakulás, melyen az angol alkotmány 1688 óta keresztült, az államhatalom súlypontjának a követek házába történt tényleges áthelyezésétől áll. A kormány, mely királyi telyhatalommal bírt, parlamentaris kormány váltotta fel. A ministerek bevezetése által a parlamentbe — mi III. Vilmos uralkodása alatt történt — az alkotmány monarchiai eleme érezhetővé vált a követek házában is. Ezen intézkedés nagy előnyeit kezdetben még létesülésének előmozdító sem méltányolták eléggé, lassanként azonban kiderült azok a kormánygépzet harmonikus működéséből. Természetes következménye ennek az volt, hogy a versenyző pártok, hogy törekvéseiknek erőt s tartósságot szerezzenek, a pártszervezkedés rendszerét léptették életbe. „A parlamenti kormányra nézve a párok segélyével kormányzás nélkülözhetlen, mert lételőknek sajátképeni feltelete az, hogy a miniszterek a parlament határozatait vezetni tudják, s a tapasztalás azt mutatja, hogy pártszervezet nélkül egy népképviselő nem képes elismert vezérek alatt biztosan mozogni.“ *)

A ministerek s párthiveik már régóta szerezhetek magoknak helyet a parlamentben azon kis választókerületek által, melyek a kincstári hivatal közvetlen ellenőrzése alatt állottak, vagy a melyek a kormányt támogató nagy családok, gazdag földbirtokosok

*) Grey: Parlam. Gov. new. ed. 1864.

„Mama!“ szólottam, miközben könyökömre támaszkodtam, s ő nyugodtan s komolyan nézett, a virágcsokor kezében volt. Elolvastam benne a levélkét, mely a virág közé van rejtve: egy kigyó fekszik benne. Egész komolysággal mondom, mama. A kigyót láttam s el tudom ismételni a verset, mely a papíron van s melyet a liliumok közt látsz. Én nem örültem meg.”

Kinyújtotta kezét, hogy kivegye a papírt a virágokból, de én kiáltottam:

„Ne érintsd, a kigyó ott van. Elmondom neked a verset, s láthatod, hogy elolvastam — én a kigyót láttam!“

„Kedves gyermekem!“ szólott mama, „én olvastam a verset, a virágokat megnézgettem s a papírt ismét csendesen visszatettem s láthatod, úgy volt a mint hozták. Az lehetetlen, hogy te a csokorhoz nyúltál volna, mivel én folyton itt voltam, mióta Lisette oda tette s te pedig aludtál.“

„De mama,“ szólottam, „ha elmondom neked a mi a papíron van, elhiszed-e nekem, hogy elolvastam s megteszed érte, hogy a medenczébe dobod a bokrétát, hogy a kigyó ne jöhessen ki? Igérd meg édes mama.“

„Megteszem kérésedet és elhiszem, hogy elolvastad a levélkét, ha el tudod mondani.“

A veis mélyen emlékeztembe vésődött, valamint minden, a mi az utolsó éjszaka történt. Lassan és értelmesen elmondtam.

Anyám egészen elhalványult, vette az

befolyásának voltak alávetve. Ily formán az új parlamentben minden kormány képes volt — pártjának eredeti nagyságától eltekintve — negyven-ötven hely fölött rendelkezni. A birtokos osztálynak általában, s különösen az örökös aristocratiának még több kis választókerület állott rendelkezése alatt. A tetemes befolyás, melyet a korona s a birtokos „gentry“ a követek választásánál ily formán gyakorolt, első pillanatra eltérésnek látszik a népképviselő elvétől. Meg kell azonban fontolnunk, hogy nem a népesség száma, hanem a birtok képezté mindenkor az angol parlamenti képviselőnek elismert alapját. Igaz ugyan, hogy a peer-eknek, mint ilyeneknek — egyenes beavatkozása a választásokba nehéz sérelemnek (high breach) tekintetik a követek háza kiváltságai ellen, mindazáltal a legjeles alkotmányos tekintélyek (John Russel, Robert Peel, lord Palmerston) „szokásos és illő befolyásnak“ tartják azt, melyet a földbirtokosok követválasztások alkalmával bérlikre gyakorolnak. *) A nagy birtok e befolyása Angliában még jelenleg is igen nagy, bárha a reform-bill több kis kerülettől elvonta a választási jogot. E befolyás azonban döntőleg csak a grófságokban s néhány kis választókerületben érvényesíthető. A nagy gyártelepek s városok jobbra a kereskedelmi és ipari érdekek befolyása alatt állanak.

Meg kell még itt említenünk azon jelentékeny szolgálatokat, melyekben az államot a kis választókerületek (nomination boroughs) részesítették. A parlamenti reform néhány határozott védője nyíltan elismerte az ily kis kerületek érdemének azt, hogy nemcsak a legkiválóbb, de különben meg nem választható tehetségeknek nyitottak a parlamentbe utat, hanem általok képviseltetésre tettek szert oly érdekek is, melyek egyébként teljesen elestek volna jogos befolyásuktól. Az államminiszterek s a legjeles politikusok csaknem kivétel nélkül az ily kis kerületeknek köszönhetik parlamenti székeiket. Még ha rendelkezhetik is valamely grófsági választókerület fölött, inkább a kis kerületet választák, hogy meneküljenek azon szünetelt nem ismerő igényektől, melyek népsb kerületek képviselőinek oly tetemes megterhelhetését képezik. Így p. Canning, 1822-ben a külügyek államtitkárává nevezetvén, lemondott Liverpool képviseléséről, és Harwich kis városában választatá meg magát, azt tartván, hogy a nagy kereskedelmi város képviselésével járó kötelek állásának teendőivel össze nem egyeztetethető. Gyakran megtörtént az is, hogy a legkitünőbb államférfiak, elvesztvén nagy választókerületeik kegyét, kénytelenek voltak a kis kerületekhez folyamodni. Ki van számítva, hogy a hatvanhárom követ közül, kik a közelmúlt ülésszakok alatt a legmagasb államhivatalokat viselték, a tulnyomó rész ily kis kerületeket képviselt.

Igen találó azon megjegyzés, hogy „a történelem még nem képes felmutatni tartós eredményeit a parlamentararis kormánynak oly törvényhozás mellett, mely a népképviselőnek szigorú, lélekszám szerinti elvei alapján lett volna összehasonlítva. ***) Az angol alsóház

*) V. G. lord Palmerston 1865-ben tartott beszédét a ballatról.

**) Grey: Parlam. Gov. p. 67. — A nagy angol államférfiaknak e szavai azoknak is figyelmébe ajánljuk, kik házában a választókerületek új beosztását már most minden áron keresztül óhajtának vinni.

edényt a virággal s kiűritette a medenczébe, a mint megígérte, de sehoisem látszott kigyó. „Édesem,“ szólott, „a verset egész jól elmondtad, de itt sehol sincs kigyó.“

„De volt ott egy,“ szólottam, „egy egészen kicsiny kigyó, veres és sárga foltokkal; nyelve veres és hasított volt; szája sárga, feje lapos. Kérlek mama, csengess és vitesd el a virágot.“

„De először meg kell keresnem,“ szólott s nagy rémületemre vette a bokrétát s ügyelve fölbontotta, minden virágot szétszedett s nekem megmutatott. Kigyó sehol sem volt s anyám kezeskedett, hogy helye sem lehetett.

„Anyám,“ szólottam, „tudod, hogy kellett elolvastam a papírt, különben nem tudnám mi van benne.“

„Kisdedem,“ szólott mama, „én folyton ügyeltem reád, mióta e virágcsokrokat ide helyezték, s te egyszer se nyitottad fel szemedet s legkevésbbé sem mozdultál meg.“

E pillanatban belépett az orvos tudakozni, mint töltöttem az éjet. Anyám az odanyíló szobában fogadta s habár suttogva beszéltek együtt s az ajtó be volt téve, mégis hallottam mit beszéltek.

„A legnagyobb kétségbeesésben vagyok, orvos ur!“

„Nincs alapja kedves asszonyom, a képződés egy közönséges támadása. A fiatal hölgynek könnyen izgatható vérmérséklete van.

előnyeit s működésének sikerét épen annak köszönheti, a mit az angol képviselői rendszerben hiánynak s méltánytalanságnak szoktak nevezni, mert épen e hiányok helyezik a korona minisztereit oly állásba, hogy képesek legyenek megszerzésére azon tekintélynek, melylyel a házban bírnok kell. Megbízható hívek bizonyos száma támogatásának teljes tudatában, eddig minden változó kormány elég hatalommal bírt arra, hogy az ország igazgatását legjobb törekvései szerint kezelhesse még akkor is, ha azok ellentétben állottak a népi előítéletei — s felületes eszméivel. Igaza van Macaulay-nak:****) minden ministerium, mely a brit állam kormányát kezeibe veszi, szükségképpen a nemzet legjobban értesült véleményét visszatükröző politicanak tartozik követője lenni. De e véleményt nem a tömegek dühöngése, hanem minden osztály, párt és érdek mérsékelt hangja tolmácsolja. Igen fontos tehát az országra nézve, hogy a parlament legértelmesebb s legmiveltebb fiaiból alakuljon.

A legkitünőbb alkotmányos tekintélyek, nemcsak Angliában, hanem Északamerikában is egyetértőleg azt tartják, hogy a választási jogosultság nem tekinthető szem-lyes jognak, hanem mint kiváltság azon czébből ruházott az illetőkre, hogy azt a nemzet javára gyakorolják. Egy jeles író azt mondja, hogy minden politikai változásnak a népképviselő körül csakis azon czélja lehet, hogy ha nem is általános, de igen kiterjedt szavazati jogot léptessen életbe. Ez által az államhatalom egy más socialis osztályra, a munkásoknak tulnyomó többségben levő osztályára ruháztnak át. S ezen átruházása a politikai hatalomnak oly egyénekre, kik minden politikai belátást nélkülöznek, s természetesen igen hajlandók oly tervek elfogadására, melyek azámukra közvetlen előnyt ígérnek a nélkül, hogy tekintetbe vennék azok következményeit más néposztályok irányában, alapos aggodalmat nyújt arra nézve, hogy az ország egész socialis rendje veszélynek lenne kitéve. Mondják ugyan sokan, hogy a nevelés, az általános műveltség terjedése elejét venné a tömegek politikai jogokkal felruházásából eredhető rossz következményeknek. A külföld, s különösen a császárság alattl Franciaország példája azonban nem jogosít e feltétele. Ellenkezőleg nagyon is alapos okaink vannak tartani attól, hogy a választási jognak a műveltséget teljesen nélkülöző, politikai kérdések fölfogására képtelen osztályokra való tulságos kiterjesztése az államot egy sikamlós lejtőre torelné, veszélyeztetve a legszebb alkotmányos intézményeket, s velők együtt a békés fejlődést.

M. A.

BELFÖLD.

Vizakna, febr 1-én 1872.

Két, városunk jövőjére igen nagy befolyással bíró ügy foglalkoztatja városunk polgárait.

A helybeli helyvét hitű egyház lelkeszi állomásának betöltése és köztörvényhatóságunk szervezése. — Az első ugyan közelebről csak a hely: hitűeket érdekli, de helyes elintézését s a lelkeszi állomásnak egy a mai viszonyok-

****) Macaulay: History. of Engh. III.

Igen gyenge s finom alkota. Minden jelenség a gyors jobbulásra mutat s némi gyógyszer megteszi a magáét.“

Most anyám elmondta az eseményeket, a virágot és levélkét illetőleg s mondta, fél, hogy megőrültem.

„Semmiestre sem, asszonyom, egyszerű agybeli izgatottság és alvadás. A benne szenvedők néha ügybegyökkel olvasnak. E tekintetben hiteles adataink vannak. Minden érteke egymásután izgalomba jó, míg tegész új tünetmények mutatkoznak. Legyen meggyőződve asszonyom, a fiatal hölgy nyugalmát magunkra is megtartjuk. Ajánlom továbbra is az altatót, mit az éjjel vett.“

Akaratlanul ajkamba haraptam, „Nem kell altató,“ kiáltottam, lelkem elé idéztem az altatót s a kigyót, s azt hittem, még egy kigyót kell látnom, ha altatót iszom.

Az orvos hozzám lépett. Igen barátságos volt, néhány pillanatig kezében tartotta az enyémet s mondta, hogy egy félóra mulva keljek fel, jól reggelizzem, s azután kocsikázzam.

De ugyanakkor láttam, hogy mamára pillantott, s pillantása azt mondta: „Opiumot kell bevennie s egész nap és éjjel aludnia.“

„Én engedelmes gyermek vagyok,“ szólottam az orvoshoz.

(Folyt. köv.)

Kigyó a virágok közt.

— Elbeszélés. Írta: Mertens Róbert. —

(Folytatás.)

Összehajtottam a papírt s megkisértettem ép úgy visszahelyezni, mint azelőtt volt. A mint a virágokat bontottam egymásból, hogy a levélkét visszahelyezzem, egy vékony kigyót láttam, mely ép azon a helyen feküdt egybetekerődvé, hol a papír volt. Igen kicsiny volt, de nagyon visszatásztó kinézése. Színe zöld, számos kerek, tarka foltokkal. Feje lapos volt, mintha rám akart volna ugrani; szája nyitva volt s veres, villázott nyelvvel reám sziszeggett, s úgy megijesztett, épen mint ama szemek. Ugy gondolom, erre álomba merültem, habár úgy meg voltam ijedve, hogy felserkentem, mialatt anyám hozzám hajolt a legnagyobb aggodalommal halálsáppadt arczom miatt, mivel arczámról minden szin eltűnt s verejtékcseppek gyöngyöztek homlokomon.

„Ébredj kedves gyermekem,“ szólott „s nézd mily szép virágbokrétát küldött Seyser hadnagy.“

Rátekintettem s elrejtettem arczomat.

„Oh mama!“ kiálték „mindenért e földön meg ne fogd! Hidd papát, hogy ölje meg a kigyót!“

„Gyermekem, te megőrültél!“ kiáltott anyám, de a következő pillanatban már megbánta, hogy kimondta gondolatát.

ba beill egyénnel betöltését egyaránt ohajtja városunk minden polgára vallás és nemzetiségi különbség nélkül. E tekintetből a korábbi pályázat folytán jelentkezett 16 folyamodó közül a f. év január 29-én tartott kijelölő bizottsági gyűlésben kijelöltek: Herepei Gergely, Elek György, Szilveszter Domokos, Bodrogi Sámuel, Bartha Lajos és Tolvaly Zsigmond urak. — A lelkész választás idejéül f. évi husvét harmadnapja szemeltetett ki. —

Adja Isten! hogy oly lelkeszt válaszon, ezen népes hely. hitű egyház, ki annak körében az annyira elhanyagolt nevelés ügyét fölvirágoztatni tudja és akarja. —

Köztörvényhatóságunk újja szervezése lassan halad; a szervezési munkát még novemberben fölterjesztett ugyan a városi főispán urhoz bírálatra, de még onnan vissza nem érkezett!! Mikor fog hát a magyar ministeriumhoz fölterjesztetni? jóvá hagyatni? s annak alapján hatóságunk szerveztetni? még bizonytalan: pedig annak gyors keresztülvitele igen kívánatos. —

A szervezési munkát — keveset különbözik a többi városokétól. —

Nem hagyhatjuk megróvás nélkül a mostani városi tanács és esküdött polgárság egy oly cselekvényét melyre jogosítva magát nem tartotta, s mely által a szervezés keresztülvitelét nehezítette, a jövőben pedig sok kellemetlenséget készített elő — t. i. közgyűlésileg elhatározta és jegyzőkönyvébe is iktatta, hogy a leendő bizottság fele magyar, fele román nemzetiségű egyénekből töltsék be. — Nincs különös észrevételünk az elv ellen ezen vegyes nemzetiségű városban, ámbár kérdésnek, hogy a többi nemzetiségek a fenn említett két nagyobb közül melyiknek essenek contingensébe? s ha a választás alkalmával — a különbeni teljes képesség mellett — a nemzetiségre is tekintet leendő, igen méltányolni fogjuk az eljárást; de hogy a mostani nemes tanács és esküdött polgárság a szervezési törvény által minden választó számára biztosított polgári jogot ily előleges határozat által megszoríthatná, azt el nem ismerjük, s az arra törekvést mint a polgári jogok megróvidítását hasztalannak tartjuk. — Gondoljon csak arra a nemes határozó testület, hogy — ha az önértre emelkedett polgárok jogaik élvezetében e határozatot respectálni nem fogják, s ennek folytán kellemetlen sürölődások állanak elő, ki lesz ezért a felelős?

Még van idő, a hiba helyrehozható, mi nek megtörténtét szívünkől ohajtjuk. *) —

KÜLFÖLD

Kolozsvárt, febr. 10.

(S.) Az ultramontanizmus elleni harc Németországban lankadatlanul foly egyletekben, gyűlésekben és sajtóban. Karlsruheban egy nagy 6-katolikus gyűlés a kamara után következő interpellációt szándékszik a kormány elé terjesztetni:

„Szándéka van-e a nagyhercegi kormány az azon katolikus papokat, kik a meghódolást a legújabb conciliumi határozat előtt megtagadják, azon jogok élvezetében, melyek őket, mint a katolikus egyházhoz tartozókat megilletik, megoltalmazni?

„Szándékszik-e a kormány a netán alakuló 6-katolikus községeket tevékeny támogatásában részesíteni?

„Szándékozik-e a kormány a jezsuitarend üzemelését minden törvényesen megengedett eszközzel utját szegni, s a birodalmi kormánytól e rend teljes kiutasítására közhatalmat kérni?

A francezia kormány keblében fölmerült válság a belügyministeri tárczát illetőleg, mint a távsodrony már értesített, megoldást nyert. A lelépítő Casimier Perier helyét Viktor Le franc lett belügyminister, a volt kereskedelmi minister; az eként megüresült kereskedelmi tárczát pedig Goulard vette át.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Posten, febr. 10. 10 ó. 20 p. d. e.

Beérkezett: febr. 10. 11 ó. 20 p. d. e.

A Deák-párt tegnap esti értekezletén Lónyai és Kerkapolyi miniszterek, az állítólagos nézet-eltérési hírekkel szemben, kijelenték, hogy sem köztük, sem a kormány többi tagjai közt nézet-eltérés nincs és nem is volt.

Ezután előkerült a bank-kérdés, melyen Deák indítványára, tíz tagu bizottság küldetett ki. A bizottság a teendőkre nézve javaslatot készítendő.

*) A nemzetiségek egyetértésének részünkről örvendünk, csak, hogy azt szorítunk is nem ily illetéktelen határozat, hanem bisalmas kiegyezés után kell keresztülvinni, Szék.

Lónyai előterjesztő továbbá a törvényjavaslatot, az öt éves mandatumra nézve.

A tanügyi bizottság végleg elfogadta a kolozsvári egyetem iránti javaslatot.

Zágrábmegye bizottsági gyűlésén a nationalisták többségben levén, viharos jelenetek fordultak elő.

Az osztrák kormány a reichsráth elé terjesztő a kényszerválasztási javaslatot.

Bismarck a képviselőházban ismét hosszasan kikelt az ultramontanok ellen.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, febr. 10-én.

— Ő felségét a királyt érdekes meglepetésekkel várják a jó insbruckiak. A színházban diszeloadás, a báltermekben fényes tánczünnepeket rendeznek tiszteletére. Távozás előtt ő felsége csapatszempléket fog tartani és kihágatásokat ad.

— Ő császári és apostoli királyi felsége f. é. január hó 27-ről kelt legfelsőbb elhatározással, a közös külügyi minister indítványára folytán, a nagybritanniai királyi főconsullá Pestre kinevezett Monson Ödön kinevezési okiratahoz a legmagasb exequatort megadta.

— Ő felsége kedden Insbruckban az özsze iskolákat és képző intézeteket meglátogatta.

— Lónyai gróf miniszterelnöknel e hó 7-én igen fényes bál volt. E vigalmon körülbelül 800 vendég vett részt, s az arisztokratia, művészi és írói világ, a ministeriumok magasabb hivatalnokai s a kereskedelmi világ teljes számban képviselve volt. A háziur vendégeit sok szívélyességgel, neje pedig kifogyhatatlan szeretetreméltósággal fogadta úgy, hogy mindenki otthonosan érezte magát. A mulatság valódi magyar jellegű volt, a tánczdarabokat magyar zenészek játszták, s a szolgálati személyzet is magyarban s magyarul volt. A fényes vigalom csak reggel felé végződött.

— Gr. Károlyi Alajos berlini osztrák nagy követ hétfői elfogadó estélyén Bismarck hercege is megjelent.

— A Batthyány emlékre e hó 1-ig 23,919 frt. 76 kr. gyűlt be.

— Az idei utolsó álarczosbál, a carnevali menettel összekötve, sok látványossággal tarkítva, mint halljuk, huszagyókedden a vigarában igen érdekesnek ígérkezik. A bőjti hamu fejtőhintése előtt még egy utolsó excessus talán nem is árt.

— (s.) A helybelli vasuti állomás hivatalnokai az idén is megtartják tánczvigalmukat az indóház egyik termében hétfőn. A tavalyi után itélve, igen kedélyes mulatságra készülhet a meghívottak élénk csoportja.

— Érdekes vasuti pör. Wagner József magán mérnök, ki mult kedden vasuton érkezett Tarnowból Pestre, három vasuti társulat ellen pört támaszt. Utja közben ugyanis feladott börtöndjéit feltörték, s abból egy női órát, gyémántos medalliont, s két velencei lánczot elloptak. Három társulat vonalán utazván: kérdés, melyiken történt a lopás, s melyik tartozik fizetni a kárpótlást?

— A magyar klerus mely, írja a „M. Á.” nem nagyhangú és elhangzó szavakkal, hanem tényekkel tanúsítja hazafiságát, ismét bebizonyítja, hogy a szépek, jónak és üdvösnek pártfogója. Ugyanis a vidéki színészek nyugdíjintézetére legelső ajándékozó volt Fogarassy Mihály erdélyi püspök, a második ajándékozó a szombathelyi káptalan, és e példát már azóta számos plébános követte elany nyira, hogy az adományozók két harmadrészét a klerus képezi.

— A Kisfaludy-társaság közgyűlése Greguss Ágost titkár értesítése szerint e hó 11-én lesz, d. e. 10 órakor a m. tud. akadémia dísztermében, hol alapítót, pártolót s a magyar szépirodalom minden barátját szívesen látja.

— Kovács Gyula jutalmául közelébb Sardon „Fekete ördögök” című 4 felvonásos színjátéka kerül színre. Hivatását e mélyen átértő, ritka buzgalmu színészünk valódi műélvet adó játéka, bálás közönségünk részéről reméljük nem fog jutalmazatlan maradni.

— Az erdélyi romai katolikus tanítók nyugdíj alapja a legutóbbi kimutatások szerint 13,688 frt 41 kr. Kezdetnek ez sem jelentéktelen.

— A kolozsvári Jót. Nőegylet javára f. hó. 6-án tartott bál alkalmával rendezett sorsjátékban nyertes következő sorsjegyek után a nyermények még nem vétetvén kézhez, azok tulajdonosai tisztelettel felhívatnak, hogy nyerményeiket f. Febr. hó 20. áig Gr. Lázár Miklósnál (b. monostor utca 187. sz.) vegyék át. Ily nyérő számok: 25. 35. 240. 260. 283. 307. 309. 321. 360. 431. 480. 501. 567. 590. 601.

644. 661. 684. 691. 692. 703. 724. 770. 775. 778. 894. 903. 904. 912. 921. 924. Kovács Antal.

(S.) Medgyasszal I asszony jutalmjátéka — utolsó vendéjátéka már ezelőtt 3 nappal volt — tegnap nemigen teli ház előtt folyt le. Az eléggé ismert és untig ismételt „Párisi élet”-ben a keztyűné szerepét a jutalmazott eléggé sikerülten játszotta, sőt jodleireivel még tapsot is aratott. Az egész előadás egyébiránt úgy ment mint máskor, önként értetőleg a kánkán sem maradván el, ad majorem aesthetices gloriam. De tán már elég is lenne ezuttal az operette rohamból. Egypár hét óta már annyira teletömött Fehérvári ur távoznival készülő szívesége eféle száraz látott ürességekkel, miket operetteknek neveznek, hogy már ideje volna egy kis pauzát is tartani, mert a sok a jóból (?) is megárt.

(**) Ammuy a tudós kutya, a „Nemzeti Szálloda” 40-i.k számú szobájában naponta elfogad s olvasási, számtudományi előadásain kívül egy játszma dominót ajánl vendégeinek. Mutatványai bizonynyal sok élvezetet nyujtanak mindenkinek.

A szerkesztő postája.

— P. G. ur „beküldetettje” csak is a nyílttérben jelenhet meg.

KÖZGAZDASÁG

A kiházasítási egyletek.

(Vége.)

A „Borsod-miskolci kölcsönös kiházasító egylet” azonban nyereséget, nagyszerű nyereséget akar biztosítani minden tagjának. Tagjai közül azok, kik az első évben házassodnak, csak az első év végéig fizetik tovább járulékaikat; kik a második évben házassodnak rögtön a házasság utáni napon oldatnak fel minden további kötelezettség alól, és senki sem köteles tovább fizetni, mihiyest az általa fizetett járulékok a neki biztosított összeg felét érik el, vagyis a csoport felerésze már fölvette házassági jutalékát. Így tehát csak az első évben fizet mindenki, fölvetve, hogy ezen első évben több mint fele a csoportnak nem házassodik, és csak ez első évben házassulók, kik a legrövidebb ideig és legkevesebbet adoznak, vannak biztosítva igényeik kielégítéséről.

Nincs is kétség, hogy a tagok előrelátóbbjai, kik nem élnek illusiokban a társulat jövője fölött, — ha csak szeret tehetik, házasságukat nem halasztják ad calendae graecas. Ámde kérdenünk kell, hogyan fedezheti a társulat a második évben házassulók jutalékát, midőn az előbbi évben házassodottak járulékaik elmaradnak és minden házasság után egy-tagját veszíti a társulat? hogyan fedezi ezer tagnak, vagyis a csoport felerészének házassága után, midőn azon csoportból már senki nem köteles fizetni, a másik ezernek követeléseit? Világos, hogy a társulat szilárd bazisa legjobb esetben, egyetlen rövid évre terjed, hogy a második évben irtoztató gyorsasággal kell a bukás örvénye felé rohannia. És egy ily alapon álló egylet elég bátor hirdetni, hogy négy év alatt minden tagjának, — akár házassodik, akár nem, — betételeinél kétszeres nagyobb összeget fog kifizetni! Természetesen az intézet vezetői és a tagok szemesebbjei elmondhatják: Aprés nous le deluge. Hiszen a többiek romlása, ezek szerencsétlensége csak hasznukat fogja gyarapítani.

Meglehet, a társulat kérdésünkre azon feleletet tartja készen, hogy új tagok felvétele által folyton kiegészítheti csoportjait. Hanem ezzel csak bevallaná üzérkedésének eminenter szédelgős természetét. Az újabb tagok befizetései e szerint egyedül arra szolgálnának, hogy a társulat a régibb tagok iránt elvállalt kötelezettségeit teljesíthesse, míg azoknak biztosítására ismét újabb tagok fölhatása szükségeltetné. És azután az eredeti kétezer tag felének kielégítése után, miután a másik megmaradt félnek fizetési kötelezettsége teljesen megszűnik, a kilépett ezer tag helyébe nem egy, de kétezer új tagnak kellene lépni, csak-hogy az előbből megmaradt ezer tagról gondoskodva legyen, miáltal egyfelől a csoport egész kitűzött határa túl volna lépve és másfelől a társulat rémületes progressióban volna a legaljasabb tagfogadásra kényszerítve.

Fölhozhatják még talán vádjaink meggyöngítésére, hogy az egylet alapítókével is bir, mely a tagok belépti díjaiból gyűl össze, s melynek az alapszabályokban meghatározott rendeltetését már föntebb előadtuk. De itt kérdeznünk lehet, miből fedezi a társulat az ügyvitel, a kezelés költségeit, a tisztviselők rendes fizetését, az ügynöki provisiót, mely nem kevesebb mint 14 százalék. Hisz erre az alap-tőke, mely 2000 tag mellett legfőlebb 50,000 frtra rug, távolról sem elég. Talán a házasságok alkalmával beszédett összegekből marad annyi? Az is kétséges, hogy 10—20—30 krajczárnyi járulékokból bejő-e a házassulónak

biztosított 500 frt; de ha több jön is be, az alapszabályok szerint ez összegből az egylet elnökét, pénztárnokát, jegyzőjét és könyvvizsgálóját egyenként 10—10 frt, az egylet négy szolgáját egyenként 6—6 frt tiszteletdíj illeti. Honnét veszi a társulat mind e pénzt? kell újra és újra kérdenünk.

Nem tudjuk, lehet-e a kormányt is vándolnunk, hogy megerősítési jogát meglehetősen gondatlansággal gyakorolja? A Borsod-miskolci egylettel hason szerveztű társulatok már nagyobb számban vannak, és sok helyütt a különböző ügynökök versengése folytán a tagok szerzése valóságos razzia mérveit öltötte magára. Itt gyors intézkedés szükséges, és ezt várjuk is kormányunktól, ha szíven fekszik egy szerencsétlenségnek elhárítása, mely ezeket keservesen megszerzett filléreiktől foszthat meg.

A Maros-Ludasi kisegítő pénztár egylet Január havi kimutatása.

Bevétel.

Pénztári maradék 1871 Decem-	
ber haváról	f. 521.05
Könyvdíjból	8.—
Részvényből	40.—
Havi pótlékból	52.50
Kamatból	84.84
Betétekből.	831.24
Lejárt váltókból	2115.—

Öszves bevétel f. 3652.63
Öszves kiadás 3620.49

Pénztári maradék Február havára.

Kiadás.

Irodai kellékekért	f. 31.25
Leiratásért	249.—
Betét utáni kamatért	149.24
Váltó mellett:	3191.—

Öszves kiadás f. 3620.49

Maros Ludason, 1872 Február 7-én

Virág Gergely Kazacsai Antal
pénztárnok. könyvvezető

Szabó Sándor
igazgató.

Felelős szerkesztő Szász Béla.

Nyílttér*)

Ügyvéd

Hilberth Károly

lakik b. farkas-utca 72. sz. elfogad minden szakmájába vágó megbízásokat, utasítással készségesen szolgál, perügyeket felvállal minden előleg nélkül s gyors kivitelt ígér.

(Beküldetett.) Fogorvos Máthé Bécsből jelenleg Kolozsvárt e hó 20-áig „Európa szálloda” 5 és 6 sz. tudára adja t. cz. patenseinek: azoknak a kik 1868 — 69 és 70-ben fogorvosi segélyét plombirozás, vagy mű-fogak berakásához igénybe vették, miszerint műveit 10 évig áll jót és az eddig előforduló hibákat legszívesebben és díjtalanul helyrehozza. Tisztelettel jelenti továbbá, miszerint szándéka van minden évben egy néhány hetet tölteni Kolozsvárt (az „Európa Szállodában”) fog- és szájorvoslási gyakorlat végett.

Fogorvos Perl

Bécsből.

Lakik „Nemzeti Szálloda” 6-ik sz. Szegényeknek 9 és 10 óra közt ingyen.

Idegenek névjegyzéke

Biasini szállodájában Kolozsvárt, feb. 8-án

Pap Gyula, Viktoria biztos Enyedről. Májor József, Pestről. Moza István, Deésről. Vilhelm Kugel, Pestről. Lészai Ferencz, birtokos M.-Vásárhelyről. Medfold, vasuti mérnök családijával Pestről. Dadai Ferencz, birtokos Szolnokmegyéből. Szöcs Zsigmond, birtokos Deésről. Kolti Teréz, hivatalnoknő N.-Váradról. Scholler J. csipke kereskedő Pestről. Vacht József, földbirtokos Beszterczéről. Kugel Vilmos, vasuti mérnök M.-Vásárhelyről. Szabó Ágnes, földbirtokosnő Deésről. Máriás János, hivatalnok Felvinczről. Szekeres Elek, birtokos Sz.-Ujvárról. Boér Kálmán, birtokos Küküllőmegyéből. Ujvári István, birtokos Középlakról. Péterfi Károly, Pestről. Handler Mór, mérnök Pestről. Cserényi Sándorné, Szilágytőről. Ajtai Péterné, Kis-Ujfalváról. Horváth Belzamentné, Fehérvárról. Auer József, Pestről. Gyenge Tamás, Fehérvárról. Reichenfeld József, Fehérvárról. Zezintsek Adolf, Tordáról. Metovics Ferenczné, Fehérvárról. Szilágyi János, Magyarországról.

*) E rovat alatt közléseket csupán a sajtóhatóság irányában vólal felelősséget a szerk.

HIVATALOS.

Sz. 426. 1872.

(64)

(1-1)

Hirdetmény.

Kolozsvár szab. kir. város közigazgatási tanácsa ezennel köz tudomásra juttatja, hogy **Hilberth Károly** ur a marosvásárhelyi m. kir. ítélő-táblától 1871. sz. a. nyert ügyvédi oklevelét bemutattván, az a folyó évi január 22-én tartott városi képviselői közgyűlésen szabályszerűleg kihirdetett.

Kolozsvár sz. kir. város közigazgatási tanácsától 1872 febr. 3-án.

ELADÓ ERDŐ.

A kovácsi határon, Kolozsvártól 2 1/2 órányira, mintegy 28 hold szálás erdő, melyben 4-6 öl hosszú, 9-18 hüvelyk átmérőjű tölgy- és cserfák eladók. — Értekezhetni Stein Jánossal Kolozsvárt.

Figyelemre méltó.

(363)

(16-20)

Orvosi tekintélyek élismervényei és száz meg száz bizonyítvány magánosoktól tanúsítják a **görcs elleni óv-balsam**

jeles hatását emésztésihiány-, gyomorgyengeség-, gyomorgörcs-, puffadás-, hányásinger-, gyomorsiklás és cholérine-bajokban.

E balsam ezen feljül legbiztosabb szer **VALTÓLÁZBAN.**

Egy önmeges, pecsételt és 3 nyelven használati utasítással ellátott eredeti üveg ára 1 frt 50, fél üveg 80 kr.

Dr. Miller mohnövény-nedve.

Meglehető hatású hurut, gégelob, légcsőgyulladás, nyálkásság, idült köhögés, régi rekedtség, heveny- és idült tüdőhurut, vérhányás és mellszorulásban. Ezen mohnövény-nedv eredeti téglékben van, Nro. I. meglehető emberek, és Nro. II. 4-5 éves gyermekek számára.

Egy eredeti üvegtégely ára használati utasítással együtt 50 kr.

Beküldetett.

Legyen szives egy tuczet téglét mohnövény-nedvvel utánvét mellett küldeni.

Eger, június 20-án 1871

BYDESKÚTY AMALIA,

az angol kisasszonyok zárdája főnöknője.

Szerműhely és fő-széküldési raktár Szentlélekutca 105 szám Brassóban.

Kolozsvárt valódi minőségben egyedül kapható dr. Hintz György és Binder K. gyógyszerárakban, valamint Besztercén: Kelp F. és társánál; Szászvároson: Specht I. gyógyszerésznél; Csik-Szeredán: Winkler F.-nél; Déesen: Szathmári K.-nál; Fogarasban: Steinberg A. gyógyszerésznél; Gy.-Szt.-Miklóson: Fröhlich E. gyógyszerésznél; Hosszúfaluban: Jekelius A. gyógyszerésznél; Gyulafehérvárról: Boos K.-nál; K.-Vásárhelytől: Lukács F.-nél; Brassóban: Jekelius F., Duschoin I., Kugler F. gyógyszerészeknél; Földvár: Folberth F. gyógyszer.; Medgyesen: Hintz A. gyógyszer.; Szászsebesen: Weissörtl G. A.-nál; Nagy-Enyeden: Horváth F.-nél; Kőhalomban: Szentpéteri I.-nél; Rosnyón: Römer A.-nál; Segesvárt: Teutsch J. B.-nél; Sepsiszt.-Györgyön: Futak és társánál.

(57)

(6-10)

Friss vaj fontja	90 kr.
Turó fontja	40 „
Szilva-iz	24 „
Méz egy kupa	80 „
Mák „ „	32 „
Dió „ „	16 „

KARVÁZY GYULÁNál
kaphatók.

(58)

(3-3)

Özv. Lénárt Károlyné a vár melletti 846 szám alatti négy szobából álló vendéglője, a mellette lévő nagy teremmel, sa hozzá tartozó kert részszele együtt 1872-dik Szent-György napjától kezdve több évekre is bérbe kiadó. Értekezhetni a fenn irt tulajdonosnéval M.-Vásárhelyt.

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt s általa minden könyvárusnál kapható:

Honismeret.

Földrajzi és történelmi képek kérdések- és feleletekben.

Néptanodák számára írta **Ujassi Farkas.**

Ára kemény kötésben 40 kr.

Panoráma.

Irta **Székelyfi Tiborcz.** Ára 25 kr.

Közhasznú

Erdélyi Képes Naptár

1872-dik szökő évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.
Sok képpel, tanulságos és mulattató olvasmányokkal.

Ára 26 kr.

MAGYAR POLGÁR NAGY NAPTÁRA

1872-dik szökő évre.

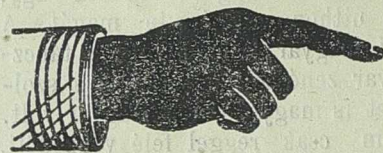
Szerkeszti **K. PAPP MIKLÓS.**

TARTALOM:

I. Naptárrész 1872-re. II. Szépirodalom, történet, természettudomány és közgazdászati rész. 1. A honvéd foglyok Szébenben. Kéltmény Medgyes Lajostól. 2. A kivégzett Török professor fogsági naplója. Közli K. Papp Miklós. 3. Toma, román népballada. Közli Moldován Gergely. 4. Egy hadi ítélet 1849-ben. Kós Ferencztől. 5. Ujabb adatok Lovassy László felségeértési pöréhez. Közli K. Papp Miklós. 6. Tököllyné zászlója, elbeszélés Lukácsfytól. 7. Fehér Anna, népballada, közli Lukácsfy. 8. Mirabeau halála Louis Blanc-tól, fordította a száműzöttek lapjából a „L'Homme”-ból Tussai. 9. Széchy Mária levéltárából (1688). Közli Szilágyi Sándor. 10. Egy bál Mátyás királynál. 11. Egy román népvész naplója (1849-diki román népfelkelés történetéhez). Közli K. Papp Miklós. 12. A Kossuth-banquet Washingtonban (1852). 13. Szent-György helyettese Langbeintől, fordította Szász Béla. 14. Egy léghajós. Elbeszélés Jókai Mórtól. 15. Bölcsődal, Petrusz Jenőtől. 16. Az ó sáncz szorosa, Orbán Balázstól. 17. Dalok Jankához, Sámí Lajostól. 18. Darwin elmélete, Herman Ottótól. 19. A kadicsfalvi malom Székely népballada. Közli Szécs Mihály. 20. A gazdálkodás- és takarékoságról, Janet Pál után Sámí Lászlóné. 21. Nagypénteken, Indali Gy. 22. Nagy események dióhéjban. 23. Román népdalok. 24. A munkásokról, Sámí Lászlótól. 25. Egy 1632-ik évi fali naptár, közli Jakab Elek. Egy igen érdekes esketés 1663-ból, közli P. Szathmári Károly. 27. A hasznosról és a becületéről, Janet Pál után, Sámí Lászlóné. 28. A természettudományok 32 év előtti. 29. A csendestengeri vasut pálya. 30. A zsidók manája. 31. Egy pár szó a komlótermelésről. 32. Szesz ánumító gyárak felállítása. 33. A sajtókészítésről. 34. Pár szó a trágyahulladékról. 35. A méter-mérték és súlyrendszer. 36. Bélyegilletékek. 37. Távirat. 38. Posta. 39. Vasuti menetrendek. 40. A Királyhágón inneni vásárok. 41. Teljes tisztí czimtar a legujabb hivatalos adatok nyomán. 42. Hirdetések.

Tiszti czimtárral 1 frt 30 kr.

Czimtar nélkül 1 frt.

Irodai fali naptár

katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilleték-táblákkal, a kolozsvári levélpósta indulása s érkezése, távirat, kamat-számítás és árendát mutató táblákkal.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. postán küldve 35 kr.

Tiszta jó borok!!!**Karvázy Gyula**

csemege-, bor- és fűszer-üzletében kaphatók: pecsételt kupás (cylinder) üvegekben.

Jó asztali bor 1 kupa 48 kr.

Finomabb asztali bor 1 „ 54 kr.

Bakator 1 „ 70 kr.

Legfin. 1862-i bakator félkupa 50 kr:

Budai ó-bor vörös „ 50 kr.

Minden kupás (cylinder) és félkupás üvegért a **betét** 10 krajczár és ugyanannyiban vissza is vétetik.

Figyelmeztetésül: a fennjegyzett borok a legjobb állapotban adatnak ki, nemkülönben vidéki megrendelések is a legpontosabban küldetnek el.

Karvázy Gyula,

Főter gróf Teleky-ház

(426)

(24-25)

(63)

Kiadó bolt,

a bel-monostorutcában
a „Szentháromság”-hoz cím-
zett gyógytár mellett.

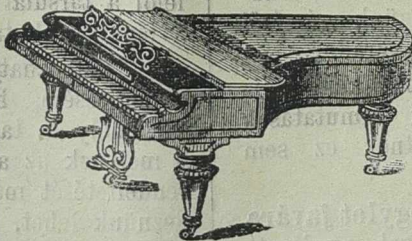
(431)

Lillione

elavított 14 nap alatt
minden bortisztítást
és redőt, elűz görvélty, szep-
lőt és méfoltot. Garantioval
Egy tégely 1 frt 50 kr.,
kisebb 80 kr.

Feytona, Feytona. 50 kr.
Ezen híres amerikai szer rögtön megszün-
tet minden fogfájást.

Ugyanezt éppen úgy eltávolítja az
„Indiana kivonat”,
is, biztos szer, mely sok orvosi által elismerte s
ajánlva van, mivel a hatás soha el nem marad.
Ezen szeret Kolozsvárt egyedül **Binder K.**
gyógyszerésznél kaphatók bel-monostortól.

(18)

(10-*)

Triska Ferencz**zongora**

kereskedő
Kolozsvártt.

Concert-Pianinok 350 frt.
Concert-Flügel 340 frittól 450 frittig.
Használt zongorák 100 frittól 280 frittig.

Videki megrendelések a legpontosabban teljesítetnek
Csomagolás darabonként 10 frt.
Jótállás 5 évig.

KIADÓ SZALLÁS.

(2-2)

(61)

A nagypiaczon 8 szám alatti
Tauffer háznak

felső emeleti része

Szent-György naptól kezdve
kiadó.